

FLAGA

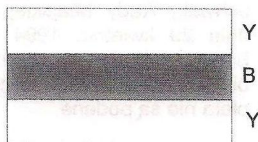
BIULETYN POLSKIEGO TOWARZYSTWA WEKSYLOLOGICZNEGO

ISSN 1509-2429

Numer 9 - 10
maj - wrzesień
2000

POLSKIE FLAGI SAMORZĄDOWE (6)

W szóstym odcinku kontynuujemy prezentację flag z trzema równymi pasami poziomymi. Tak jak poprzednio, nazwy barw podajemy w cudzysłowie w brzmieniu oryginalnym ze statutu lub uchwały.

BARGŁÓW KOŚCIELNY

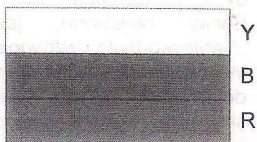
(gmina wiejska, woj. podlaskie)

Uchwalając statut dnia 31 grudnia 1997 r. wprowadzono herb i flagę w barwach ściśle z nim związanych, określonych jako „żółto-niebiesko-żółta”. Proporcji płata nie określono.

PIECKI

(gmina wiejska, woj. warmińsko-mazurskie)

W statucie uchwalonym 7 września 1996 r. znalazł się zapis o fladze „żółto-błękitno-żółtej” w proporcjach 5:8. Barwy związane są z herbem gminy.

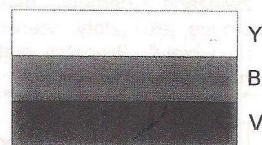

MIEJSCE PIASTOWE

(gmina wiejska, woj. podkarpackie)

25 maja 1994 r. Rada Gminy wprowadziła symbole samorządowe na podstawie opracowania oddziału lubelskiego PTH. Uchwała ta została zaskarżona przez ówczesnego wojewodę, który stwierdził, że gmina nie ma prawa do symbolu pod nazwą „flaga”. Stanowisko wojewody poparł Naczelny Sąd Administracyjny. W rezultacie wymienioną uchwałę opublikowano dopiero 17 kwietnia 1996 r., wykreślając z niej „flagę” i pozostawiając jedynie chorągiew. Barwy określono jako „żół-

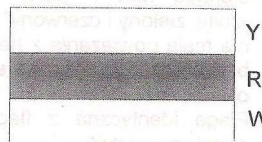
ta, błękitna i czerwona” a proporcje płata na 5:8.

LEWIN BRZESKI

(woj. opolskie)

Flagę ustanowiono wraz ze statutem uchwalonym 18 czerwca 1998 r. Jej barwy, związane z herbem, określono, jako „żółty, niebieski i zielony”. Proporcji płata nie podano.

GRUDZIĄDZ

(woj. kujawsko-pomorskie)

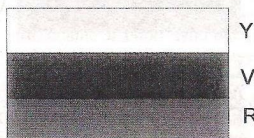
GRUDZIĄDZ

W statucie uchwalonym 23 listopada 1990 r. zapisano, że „barwami miasta są kolory żółty-czerwony-biały”. Nie wprowadzono pojęcia flaga, nie podano proporcji płata. Używa się także flagi w wersji z herbem pośredku. W nowelizacji statutu z 1996 r. nie znalazł się zapis o barwach, co było prawdopodobnie wynikiem stanowiska wojewody toruńskiego, który w ślad za wojewodą krośnieńskim nie zezwolił na używanie symboli innych niż herb.

INOWROCŁAW

(woj. kujawsko-pomorskie)

Flagę wprowadzono do statutu miasta z dnia 26 kwietnia 1996 r. Barwy, związane z herbem, określa się, jako „złoty, czerwony i biały”. Proporcji płata nie podano.

GIZAŁKI

(gmina wiejska, woj. wielkopolskie)

Flagę wprowadzono uchwałą rady Gminy z 16 sierpnia 1995 r. Barwy – „złoty, zielony i czerwony” – nie mają powiązania z herbem. Proporcje płata nie są określone.

Flaga identyczna z flagą państwową Litwy.

BOCHNIA

(woj. małopolskie)

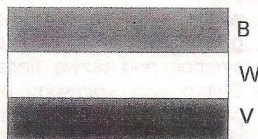
Flagę w kolorach „niebieskim, białym i czerwonym” ustanowiono w 1993 r. Jej opis znajduje się w statucie z 15 lutego 1996 r. Barwy związane są z herbem. Proporcji płata nie podano.

KOSTRZYN NAD ODRĄ

(woj. lubuskie)

Flagę przyjęto uchwałą rady z 13 czerwca 1996 r. Barwy określono, jako „niebiesko-biało-czerwone”. W załączniku graficznym do uchwały barwa niebieska ma odcień ciemny, co czyni flagę identyczną z flagą państwową Jugosławii. Proporcje płata wynoszą 10:21.

Rada Miasta nie skorzystała z żadnego z 6 projektów opracowanych na jej prośbę przez Polskie Towarzystwo Weksylogiczne.

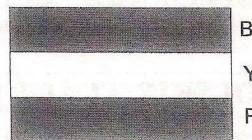

MIRSK

(woj. dolnośląskie)

Wzór i barwy flagi gminnej zostały zatwierdzone uchwałą Rady z 28 wrze-

śnia 1996 r. Kolory – „niebieski, biały i zielony” – nawiązują do barw herbu. Proporcje płata nie są określone. Z załącznika graficznego do uchwały wynika, że wynoszą one ok. 7:9.

KIĘTRZ

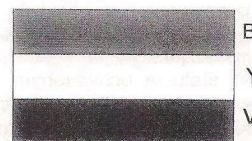
(woj. opolskie)

Flaga w barwach gminy: „niebieskiej, żółtej i czerwonej” została przyjęta uchwałą Rady Miejskiej z dnia 29 kwietnia 1994 r. Barwy są ściśle związane z barwami herbu. Proporcje płata nie są podane.

KUNÓW

(woj. świętokrzyskie)

Flaga została przyjęta uchwałą rady 28 maja 1996 r. Barwy określone, jako „niebieska, żółta i czerwona” wywodzą się z herbu. Proporcje nie są określone – z załącznika graficznego wynika, że wynoszą ok. 5:8.

BEŁCHATÓW

(woj. łódzkie)

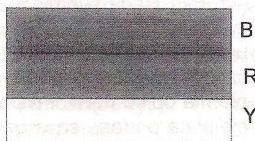
Bełchatów należy do nielicznych miast, które usta-

nowiły flagę jeszcze w okresie PRL. Miejska Rada Narodowa dnia 10 czerwca 1987 r. określiła barwy miasta: „niebieski, żółty i zielony”. Nie podano proporcji płata. Kolorystyka związana jest z barwami herbu.

GDÓW

(gmina wiejska, woj. małopolskie)

Herb i barwy gminy przyjęto specjalną uchwałą 5 listopada 1992 r. Określa ona, że „barwami gminy Gdów są kolory: błękitny, żółty i zielony”. Nie używa się pojęcia *flaga* i w związku z tym nie określa się proporcji płata. Z załącznika graficznego do uchwały wynika, że proporcje te wynoszą ok. 2:3.

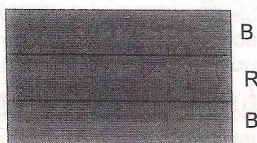

B
R
Y

TARNÓW OPOLSKI

(gmina wiejska, woj. opolskie)

Rada Gminy podjęła 15 listopada 1995 r. uchwałę w sprawie flagi gminy. Barwy określono, jako „niebieski, czerwony i żółty” – odpowiadają one barwom pół trójdzielnej tarczy herbowej. Proporcje płata, który w załączniku do uchwały zwymiarowany jest w centymetrach, wynoszą 6:13.

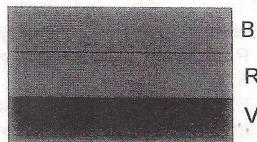

B
R
B

SANTOK

(gmina wiejska, woj. lubuskie)

W statucie uchwalonym 12 kwietnia 1996 r. zapisano, że „barwy gminy określa jej flaga”, a „wzór flagi określa załącznik do statutu”. Barw nie opisano. Proporcje płata według wzoru graficznego wynoszą ok. 5:8. Kolorystyka ma dość luźny związek z herbem.

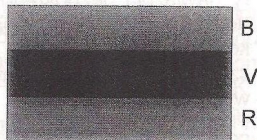

B
R
V

DZIERŻONIÓW

(woj. dolnośląskie)

Flagę wprowadzono uchwałą Miejskiej Rady Narodowej już 11 kwietnia 1985 r. W aktualnym statucie barwy określone są jako: „kobalt niebieski, czerwień ceglasta, zieleń szmaragdowa”. Podano wymiary flagi 66 x 130 cm, co odpowiada proporcji 33:65 (w przybliżeniu 1:2).

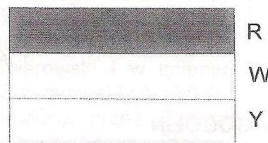

B
V
R

ZAWOJA

(gmina wiejska, woj. małopolskie)

Rada Gminy, wprowadzając zmiany do statutu, 15 lutego 1996 r. ustanowiła herb i flagę. Znaków tych nie opisano, a jedynie odesłano do wzorów graficznych stanowiących załączniki do statutu. Proporcje płata wynoszą ok. 3:4, barwy flagi są identyczne z barwami pola tarczy herbu.

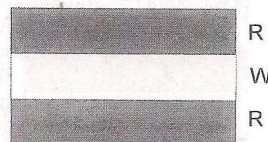

R
W
Y

ŚWIEBODZIN

(woj. lubuskie)

Flagę przyjęła Rada Miejska 22 grudnia 1993 r. Zapisano, że barwy, to „czerwony, biały i żółty”, a proporcje płata wynoszą 5:8. Ustanowiono dwa rodzaje flagi: z herbem i bez herbu, nie określając różnicy pomiędzy tymi znakami. Barwy flagi ściśle powiązane z herbem.

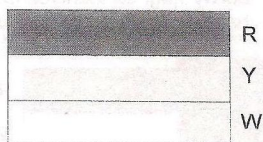
R
W
R

SZTUM

(woj. pomorskie)

Nieprzypadkowo flaga Sztumu jest identyczna z flagą Austrii. Nawiązuje ona wprost do chorągwi wielkiego komturstwa ze Sztumu opisaną przez Długosza w „Banderia Prutenorum”. A zapisano

tam, że pod chorągwią tą walczyli „sami niemal zaciężni rycerze z Austrii” ! Obecna flagę przyjęto wraz ze statutem 14 października 1996 r. Barwy określa się, jako „czerwony i biały”. Flaga, precyzyjnie zwymiarowana, ma proporcje 3 : 5.

GOGOLIN

(woj. opolskie)

Przyjęty w 1987 r herb miasta zawiera barwy: czerwoną, białą i żółtą. W uchwale ustanawiającej flagę 27 września 1990 r. zapisano, że „flagę stanowią kolejno po sobie następujące kolory: czerwony, biały i żółty”. W praktyce używano flagi o innym układzie barw i w statucie z 4 marca 1996 r. zapisano, że „flaga jest trójkolorowa: czerwono-żółto-biała”. Proporcji płata nie podano.

ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI

(woj. łódzkie)

Flagę przyjęto jeszcze w 1987r. , specjalną uchwałą Rady Narodowej Miasta i Gminy z 13 maja 1987 r. Kolory pasów określono, jako „czerwony, złoty i nie-

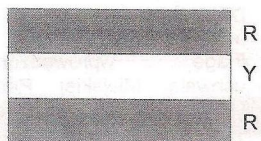
bieski”. Wyjaśniono w uchwale, że barwa czerwona i niebieska pochodzi z herbu Aleksandrowa, a złota – to „składnik barw miasta Łodzi”. W statucie z 14 lutego 1996 r. pominięto w uzasadnieniu barw powiązanie z Łodzią! Proporcje płata określono na 5:8.

SIEKIERCZYN

(gmina wiejska, woj. dolnośląskie)

Flagę przyjęto uchwałą z dnia 8 czerwca 1996 r. w sprawie symboli gminy. Kolory nawiązują bezpośrednio do herbu i określone są jako „czerwono – żółto (złoto) – błękitny”. Proporcje płata wynoszą 5:8.

Flagę zaprojektowało Centrum Heraldyki Polskiej.

PĘPOWO

(gmina wiejska, woj. wielkopolskie)

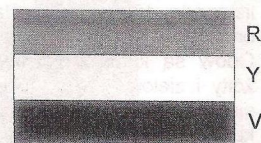
Flagę przyjęto uchwałą z dnia 2 października 1997 r. w sprawie ustalenia herbu i flagi Gminy Pępowo. Kolory nawiązują bezpośrednio do herbu i określone są jako „czerwono – żółto – czerwone”. Proporcje płata wynoszą 5:8.

Flagę zaprojektowało Centrum Heraldyki Polskiej.

ŻAGAŃ

(woj. lubuskie)

Flaga, używana już wcześniej, oficjalnie została potwierdzona w statucie z 10 grudnia 1992 r. Odpowiedni zapis stanowi, że „flagą miasta jest prostokątny płat tkaniny w kolorach: czerwony, żółty i czerwony, które nawiązują do historycznych barw Księstwa Żagańskiego”. Proporcje płata 2:3.

LESZNOWOLA

(gmina wiejska, woj. mazowieckie)

Herb i barwy przyjęto uchwałą Rady Gminy z 26 kwietnia 1996 r. W tekście uchwały, jak i w późniejszym zapisie statutowym nie ma opisu barw. Proporcje płata podane są w uzasadnieniu do uchwały i wynoszą 5:8. Flagę opracowało Centrum Heraldyki Polskiej.

OSTRÓDA

(gmina wiejska, woj. warmińsko-mazurskie)

Rada Gminy podjęła 18 grudnia 1996 r. uchwałę w sprawie herbu i flagi. Barwy flagi nawiązują ściśle do barw herbu i opisane są jako „czerwony, żółty i zielony”. Proporcje płata wynoszą 5 : 8. Flagę opracowało Centrum Heraldyki Polskiej.

Jacek Skorupski

Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Weksylologicznego

Andrzej Bełłowski

W dniu 11 marca bieżącego roku odbyło się, w sali konferencyjnej B.P.R.W. przy ul. Stefana Batorego w Warszawie, walne zgromadzenie członków naszego towarzystwa, kończące drugą kadencję władz. W zebraniu uczestniczyło 17 członków PTW, a dwaj dalsi przysłali upoważnienia do głosowania za siebie (osób głosujących było zatem 19).

Zebranie otworzył prezes ustępującego Zarządu A. Znamierowski i w imieniu Zarządu Głównego zaproponował, by zebraniu przewodniczył W. Serwatowski co zostało przyjęte przez aklamację. Jednogłośnie przyjęto też przedstawiony przez Zarząd porządek obrad. W. Serwatowski stwierdził, że zgodnie z postanowieniami Statutu zebranie jest władne do podejmowania uchwał, ze zmianą statutu włącznie.

Członków Komisji Skrutacyjnej wybrano jednogłośnie R. Bociana, G. Dorobka i Z. Kryściaka, którzy wcześniej oznajmili, że nie zamierzają kandydować na żadne stanowiska we władzach PTW.

Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego drugiej kadencji (za lata 1997 – 2000) przedstawił A. Znamierowski. Przedstawione w sprawozdaniu osiągnięcia PTW można streścić następująco:

1. Wystąpienie na początku 1998 r. z inicjatywą utworzenia rządowej Komisji Heraldycznej, która zajmowałaby się opiniowaniem herbów i flag jednostek samorządowych. Po uzyskaniu poparcia od Polskiego Towarzystwa Heraldycznego przedstawiono 14 stycznia 1998 r. w MSWiA wspólne memorandum w tej sprawie. Wynikiem naszych starań był zapis w ustawie z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dziennik Ustaw Nr 162 z dnia 30 grudnia 1998 r.). W ustawie tej postanowiono powołać Komisję Heraldyczną przy MSWiA i przyznano jej wszystkie postulowane przez nas prerogatywy. Tak więc poza opiniowaniem symboli samorządowych, Komisja uprawniona jest do opiniowania i przygotowywania projektów wzorcowych aktów prawnych związanych z ustanawianiem insygniów władzy państwowej, herbów, flag, emblematów i innych znaków i symboli związanych z heraldyką i weksylologią.

Siedem miesięcy po ogłoszeniu ustawy Rada Ministrów wydała rozporządzenie w sprawie Komisji Heraldycznej, w którym podano, że członków Komisji wskażą: minister kultury i dziedzictwa narodowego, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego i minister właściwy do spraw administracji publicznej. Z nominacji ministra kultury w skład Komisji weszło trzech członków PTW - T. Jeziorowski, S.K. Kuczyński i A. Znamierowski.

2. Współorganizacja przez PTW (razem z Instytutem Wzornictwa Przemysłowego) dużej wystawy flag, herbów i innych symboli samorządowych zatytułowanej „Barwa i godło Polski samorządowej”. Wystawa została otwarta 6 marca 1998 r. w Warszawie a w czasie następnych dwóch lat pokazano ją również w Łodzi, Gliwicach i Płocku. Konsultantami wystawy i autorami wydanej z tej okazji książki „Barwa i godło Polski samorządowej” byli J. Skorupski i A. Znamierowski.

3. W dniu 7 marca 1998 r. PTW zorganizowało wspólnie z Polskim Towarzystwem Heraldycznym sesję naukową poświęconą weksyliom i herbom samorządowym. W sesji tej wzięły udział 34 osoby, w tym 18 z Warszawy, 3 z Lublina, po dwie z Krakowa i Poznania oraz po jednej z Bytomia, Głowna, Wolborza, Łowicza, Zdun, Zielonej Góry, Włocławka i Czaplinka.

4. Rozpoczęcie wydawania biuletynu „Flaga”. Dzięki niemu możemy realizować kilka ze statutowych celów Towarzystwa, w tym pogłębianie znajomości weksylologii oraz rejestrowanie i dokumentowanie zabytków weksylologicznych.

5. Opracowanie terminologii weksylologicznej, dzięki czemu również w języku polskim (na Zachodzie i w Czechach terminologię opracowano już wiele lat temu) możemy precyzyjnie opisywać podmioty naszych badań. Najważniejsze terminy zostały ustalone na zebraniach Zarządu PTW i plenarnych w latach 1992 - 1998. Jednakże dopiero Komisja Terminologiczna w składzie Andrzej Beblowski, Kajetan Małachowski, Władysław Serwatowski, Jacek Skorupski i Alfred Znamie-rowski ustaliła pozostałych kilkadziesiąt dalszych terminów. Komisja zaczęła swe prace w dniu 27 marca 1999 r. i po kilku wielogodzinnych posiedzeniach ustaliła ostateczne sformułowania w dniu 20 kwietnia 1999 roku. Terminologię tę opublikowaliśmy w numerze 2-3 biuletynu „Flaga”.

6. Przyjęcie jedenastu nowych członków członków mieszkających w Warszawie, Brzezinach, Radoszycach, Józefowie, Łowiczu, Chełmie Śląskim, Piastowie, Sandomierzu, Słupsku, Zielonej Górze i Darłowie.

Kolejne sprawozdania przedstawili: skarbnik L. Błaszczuk i Przewodniczący Główny Komisji Rewizyjnej S.K. Kuczyński. Na wniosek Komisji zgromadzeni udzielili Zarządowi Głównemu absolutorium większością głosów (przy 5 wstrzymujących się).

Następnie zajęto się sprawą proponowanych przez Zarząd Główny zmian w Statucie, które zreferował A. Znamierowski. Każda ze zmian była osobno poddawana pod dyskusję i głosowanie. Zatwierdzonych zostało siedem zmian w tekstach paragrafów i wykreślenie trzech paragrafów.

Dalszym tematem była dyskusja na temat biuletynu PTW *Flaga*, który wychodzi staraniem J. Skorupskiego i A. Znamierowskiego. Omówiono problemy merytoryczne, techniczne i ekonomiczne (koszty wydawania biuletynu). Postanowiono upoważnić Zarząd do zwiększenia wysokości składek członkowskich tak, żeby członkowie otrzymywali biuletyn bezpłatnie. Członkowie będą mogli nabywać poprzednie numery biuletynu *Flaga* za zwrot kosztów produkcji, czyli ok. 5 złotych za numer. Ustalono też, że tymczasowo należy zmniejszyć nakład z dotychczasowych 100 egzemplarzy do 50 - 70.

Następnie przystąpiono do wyboru władz w głosowaniu tajnym. Zgłoszono sześć kandydatur na pięć miejsc w Zarządzie Głównym. Komisja Skrutacyjna ogłosiła następujące wyniki: A. Beblowski i J. Skorupski po 19 głosów, M. Godlewski 16, A. Znamierowski 14, W. Serwatowski 13 i L. Błaszczuk 10. W głosowaniach jawnych wybrano Główną Komisję Rewizyjną w składzie: W. Chorążki, S. Grzesiek i S. K. Kuczyński i Sąd Koleżeński w składzie: A. Bonasewicz, K. Braun i T. Jeziorowski.

Zebrani przyjęli też pomysł zorganizowania krajowej konferencji weksylologicznej i postanowili aby nowy Zarząd podjął odpowiednie przygotowania. Po Walnym Zebraniu odbyło się bardzo krótkie pierwsze zebranie nowego Zarządu Głównego. Ustalono, że prezem PTW będzie Jacek Skorupski, wiceprezesami Władysław Serwatowski i Alfred Znamierowski, sekretarzem generalnym Andrzej Beblowski, skarbnikiem Michał Godlewski.

Dziennik Rozkazów Wojskowych Nr 86 z dnia 20 VIII 1919 r.

3005.

O używaniu bandery wojenno-morskiej na statkach czynnych flotylli rzecznej.

Zgodnie z uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej ustawą o godłach i barwach Rzeczypospolitej rozkazuje:

1. Od godz. 8-ej rano do zachodu słońca podnosić banderę wojenno-morską na statkach czynnej flotylli rzecznej, oraz na łodziach do nich należących.
2. Podnieść znak okrętowy na parowcach czynnych flotylli rzecznej „Wisła“, „Wawel“ i „Warta“.
3. Używania flag odmiennych od ustalonych Ustawą Sejmową, lub wbrew zarządzeniom, niniejszym wzbraniam w podległych mi urzędach i formacjach wojskowo-morskich.

Dnia 7 sierpnia 1919 r.

The Minister of Military Affairs has ordered on 7 August 1919 that all military vessels on the rivers will carry the war ensign and the jack.

Dziennik Rozkazów Wojskowych Nr 27 z dnia 3 VIII 1920 r.

I. W. T. Nr. 33 K. U.

636.

Przywrócenie barwnych proporczyków w miejsce patki na kołnierzach Szwadronu Przybocznego Naczelnego Wodza, wszystkich pułków ułanów, strzelców konnych, ułanów Tatarskich i konnej artylerji.

Wprowadzam częściowo zmianę w „Przepisie Ubioru Polowego W. P. 1919 r.“ (Dzien. Rozk. Wojsk. № 97 z 1919 r.) w paragrafach, dotyczących się ubioru jazdy, a mianowicie:

Zamiast patki na kołnierzu przywrócony zostaje barwny proporczyk, w Szwadronie Przybocznym Naczelnego Wodza, w Pułkach ułanów, strzelców konnych, ułanów Tatarskich i konnej artylerji.

I. Szwadron Przyboczny Naczelnego Wodza:

Zamiast patki: proporczyk biało-amarantowy ze srebrnym galonikiem po środku.

II. 1 i 2 pułk Szwoleżerów mają zamiast patki proporczyk biały z paskiem amarantowym pośrodku.

III. Ułani mają zamiast patki.

1.	p. u.	proporczyk	amarantowo-biały
2.	"	"	biało-granatowy
3.	"	"	żółto-biały
4.	"	"	niebiesko-biały
5.	"	"	z kątem białym, skrzydła karmazynowo-niebieskie
6.	"	"	niebieski z paskiem białym
7.	"	"	z kątem białym, skrzydła amarantowe
8.	"	"	żółto-pomarańczowy
9.	"	"	amarantowo-biały, z paskiem biało-amarantowym
10.	"	"	" " granatowym
11.	"	"	amarantowy z paskiem białym
12.	"	"	amarantowo-granatowy z paskiem białym
13.	"	"	różowy z paskiem niebieskim
14.	"	"	żółty z paskiem białym
15.	"	"	biało-ponsowy
16.	"	"	granatowo biały pośrodku pasek ponsowy
17.	"	"	biało-żółty, pośrodku pasek ponsowy
18.	"	"	" niebieski, pośrodku pasek ponsowy.

IV. Strzelcy Konni mają zamiast patki:

1.	p. s. k. proporczyk oliwkowo-amarantowy				
2.	"	"	"	"	pośrodku pasek niebieski
3.	"	"	"	"	" " żółty
4.	"	"	"	"	" " biały
5.	"	"	"	"	biały, pośrodku pasek amarantowy

V. Pułk jazdy tatarskiej ma zamiast patki:

1. p. u. t. proporzycyk niebieski specjalnego rysunku nierozcięty, owalny,
z godłem pułku.

VI. Artylerja Konna ma zamiast patki:

proporczyk czarno-amarantowy.

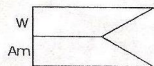
U W A G A: proporzeczki mają być naszywane na kołnierz munduru, w odległości $\frac{1}{2}$ cm. od wężyka zaś na płaszczu przyszywa się proporzeczki na środku kołnierza w odległości 2 cm. od krótkiego brzegu.

Rysunki w Załączniku Nr. 3.

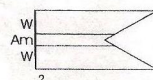
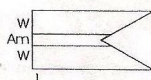
Dnia 14 lipca 1920 r.

Ponieważ z egzemplarzy tego Dziennika Rozkazów w dwóch bibliotekach, z których korzystaliśmy, usunięto załącznik nr 3 nie możemy pokazać proporczyka pułku jazdy tatarskiej. Pozostałe proporczyki pokazujemy na rysunkach czarno-białych z międzynarodowym określeniem kolorów.

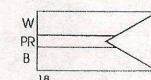
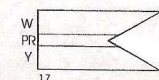
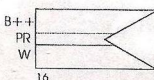
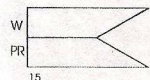
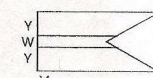
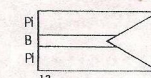
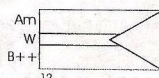
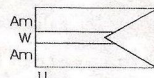
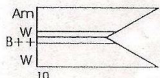
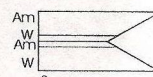
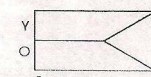
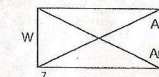
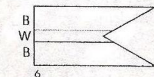
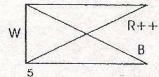
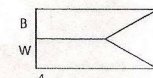
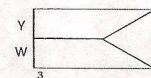
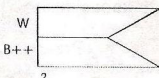
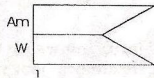
I. GUARD OF THE COMMANDER-IN-CHIEF

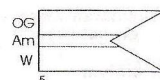
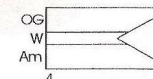
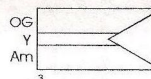
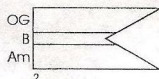
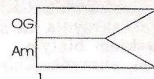
II. LIGHT CAVALRY REGIMENTS

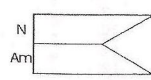
III. UHLAN'S REGIMENTS

IV. REGIMENTS OF MOUNTED RIFLEMEN

VI. MOUNTED ARTILLERY

Am - amaranth

Pi - pink

PR = poppy red

OG - olive green

The order of the Minister of Military Affairs of 7 August 1919 requires cavalrymen to have on colars of their uniforms emblems in the same colours and shape as their lance pennons. Since the illustration of them is missing from the copies of the Gazette of Military Orders in two libraries, we can not show an emblem of the Tatar Cavalry Regiment (V). On the previous page we show the other emblems using the international colour code.

Na kolejnych stronach prezentujemy jeden z najważniejszych aktów prawnych dotyczących polskich weksyliów rangi państwowej - Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o znakach, chorągwiach i pieczęciach. Na uwagę zasługuje fakt, że ustanowiony w tym rozporządzeniu nowy kształt graficzny godła przetrwał, z niewielkimi zmianami, do dnia dzisiejszego.

On the following pages we publish the text and illustrations from the Government Gazette of 28 December 1927 with the presidential decree on state emblems and colours and on badges, banners and seals of 13 December 1927. The decree went in force on 28 March 1928. Since we can not afford to publish illustrations in colour we owe you at least a verbal description. Red is described as cinnabar, yellow is corresponding to Pantone 130.

1. Coat of arms. Red field with yellow border, white eagle with dark grey shades and some red (darkest lines); yellow crown, beak and talons.
2. Presidential banner. Red with the eagle as in the arms and white ornaments with medium grey lines. Darker lines on the zig-zag ornament are red, the narrow inner and other lines are medium grey.
3. Flag of the state authorities and offices in Poland and abroad, flag of the state and selfgovernment institutions. White and red.
4. War ensign. White and red with the arms (without yellow border). The eagle is white with black lines; crown, beak and talons yellow.
5. Colour of the infantry and sappers regiments (100x100 cm) and colour of the cavalry regiments and schools (65x65 cm). The left picture shows obverse, the right one reverse. Knight's cross is red with silvery fimbriation. The eagle is as on the state arms. The wreaths, borders of the shields, lettering, numerals and fringe are yellow. The finial is of grey metal with gilded crown, beak and talons, and black numeral. The cravat and bow are white and red.
6. Jack and fort flag. White and red. The arm is of flesh colour, sword and sleeve blue, hilt and hem of the sleeve yellow.
7. Masthead pennant. White and red.
8. Civil ensign, ensign of the non-military government vessels. White and red with the arms described under 4.
9. State seal (diameter 77 mm).

POLSKIE TOWARZYSTWO WEKSYLOLOGICZNE

ul. Raławicka 103, 02-634 Warszawa

Tel. (22) 844 41 58

PREZES: Jacek Skorupski

SEKRETARZ GENERALNY: Andrzej Beblowski

WICEPREZESI: Władysław Serwatowski, Alfred Znamierowski

SKARBNIK: Michał Godlewski

REDAKCJA BIULETYNU FLAGA: Jacek Skorupski, Alfred Znamierowski **Telefon:** (22) 793 05 10

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

28 grudnia

№ 115.

Rok 1927.

TREŚĆ:

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

Poz.: 980—z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach. 1639

980.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 13 grudnia 1927 r.

o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji oraz ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Tytuł I.

Godła i barwy państwowe.

Art. 1. Godłami państwowymi są:

1) herb państwowy t. j. wizerunek orla białego z głową zwróconą w prawo (dla patrzącego w lewo),

ze skrzydłami rozwiniętymi, z koroną i dziobem oraz szponami złotymi (orzeł państwowy) na prostokątnej tarczy w polu czerwonym (wzór № 1),

2) chorągiew Rzeczypospolitej, przysługująca wyłącznie Prezydentowi Rzeczypospolitej, t. j. chorągiew barwy czerwonej z wizerunkiem orla państwowego pośrodku i z obramieniem dookoła. Stosunek szerokości do długości chorągwi wynosi 5:6, wysokość wizerunku orla państwowego w stosunku do szerokości chorągwi 3:5 (wzór № 2).

Art. 2. Barwami państwowymi są kolory biały i czerwony w dwóch poziomych równoległych pasach o równej szerokości i długości, z których górny jest biały, dolny zaś czerwony. Kolor czerwony odpowiada barwie cynobru.

Tytuł II.

Oznaki władz, urzędów, zakładów, instytucji, przedsiębiorstw i korporacji publicznych.

Art. 3. Dla władz i urzędów państwowych w kraju i zagranicą oraz dla zakładów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych ustanawia się oznaki,

złożone z herbu państwowego i napisu, odpowiadającego ich nazwie.

Art. 4. Dla wszystkich władz i urzędów samorządowych ustanawia się oznaki, złożone z herbu państwowego, z herbu województwa, do którego należą, i z napisu, odpowiadającego ich nazwie.

Władze i urzędy miast mogą w swej oznace w miejscu, przewidzianem dla herbu wojewódzkiego, umieścić własny historycznie uzasadniony herb.

Miastom, odznaczonym orderem, oraz województwom nadaje herby Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów; herby innych miast zatwierdza według własnego uznania Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek magistratu i rady miejskiej po porozumieniu się z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Oznaki dla związków samorządu gospodarczego i zawodowego oraz innych korporacji prawno-publicznych zatwierdza właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Tytuł III.

Flagi, bandery, chorągwie i sztandary.

Art. 5. Flagą władz i urzędów w kraju i zagranicą oraz zakładów i instytucji państwowych i samorządowych jest płachta o barwach państwowych. Stosunek szerokości do długości wynosi 5 : 8 (wzór № 3).

Art. 6. Flagą marynarki wojennej jest bandera wojenna czyli płachta o barwach państwowych z wcięciem trójkątnym od strony przeciwległej do drzewca. W środku białego pasa w połowie odległości od drzewca do wcięcia umieszczony jest herb państwowy. Stosunek szerokości do długości bandery wynosi 5 : 10½. Głębokość wcięcia wynosi połowę szerokości. Wysokość herbu państwowego w stosunku do szerokości bandery wynosi 2 : 5 (wzór № 4).

Art. 7. Chorągwią pułków piechoty i saperów oraz szkół piechoty i saperów jest płachta kwadratowa barwy białej z wizerunkiem krzyża kawalerskiego barwy czerwonej na każdej stronie. Bok płachty mierzy 1 metr.

Na prawej stronie chorągwi t. j. na lewo od drzewca znajduje się pośrodku krzyża kawalerskiego wizerunek orła państwowego, otoczony wieńcem laurowym. Pomiędzy ramionami krzyża umieszczony jest w rogach w mniejszych wieńcach laurowych numer pułku.

Na lewej stronie chorągwi t. j. na prawo od drzewca znajduje się pośrodku krzyża kawalerskiego napis trzwyierszowy „Honor i Ojczyzna”, otoczony wieńcem laurowym. W rogach, tak samo jak na stronie prawej, umieszczony jest numer pułku. Wieńce w rogach i liczby pułku na lewej stronie chorągwi mogą być zastąpione innemi emblematami, umieszczonemi na tarczach, wzory których zatwierdza Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Spraw Wojskowych.

Płachta chorągwi przybita jest 21 gwoździami do drzewca długości 2½ metrów, zakończonemu u góry tabliczką z numerem pułku, nad którą umieszczony jest metalowy orzeł państwowy, mierzący wraz z tabliczką 25 cm. wysokości. Dolny koniec drzewca zakończony jest metalowem okuciem.

Na drzewcu pod orłem przywiązana jest kokarda o barwach państwowych szerokości 15 cm., której oba końce dochodzą do dolnego brzegu płachty. Końce kokardy i chorągiew z trzech stron oszyte są frendlą złotą szerokości 5 cm. (wzór № 5).

Art. 8. Sztandarem pułków i szkół kawalerji jest płachta kwadratowa, której bok mierzy 65 cm. Szczegóły sztandaru, kokardy i drzewca odpowiadają tymże szczegółom chorągwi (art. 7), lecz są stosunkowo mniejsze i płachta sztandaru przybita jest 14 gwoździami do drzewca długości 2½ metra.

Art. 9. Flagą forteczną i proporcem marynarki wojennej jest płachta o barwach państwowych z krzyżem kawalerskim pośrodku, którego ramiona położone w białym pasie są czerwone, zaś ramiona położone w czerwonym pasie białe. Pośrodku krzyża na okrągłej tarczy czerwonej znajduje się ramię zbrojne, zwrócone mieczem od drzewca. Stosunek szerokości do długości wynosi 5:6, wysokość krzyża kawalerskiego w stosunku do szerokości chorągwi 4:5 (wzór № 6).

Art. 10. Znakiem okrętów wojennych, będących w kampanji i pod dowództwem oficera marynarki wojennej, jest wstęga o barwach państwowych z głębokiem wcięciem na końcu oraz krzyżem kawalerskim przy drzewcu o barwie podwójnej (jak w art. 9), lecz bez ramienia zbrojnego. Stosunek szerokości do długości znaku wynosi 1 : 25, wysokość krzyża kawalerskiego w stosunku do szerokości znaku 1:2 (wzór № 7).

Art. 11. Inne znaki wojskowe, używane przez armję lądową lub marynarkę wojenną, ustali rozporządzenie wykonawcze Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 12. Bandera handlową morską jest płachta o barwach państwowych.

W środku białego pasa umieszczony jest herb państwowy. Stosunek szerokości do długości wynosi 5:8, wysokość herbu państwowego w stosunku do szerokości bandery 2:5 (wzór № 8).

Art. 13. Dla wszelkich niewojennych statków państwowych ustanawia się taką samą banderę, jak w art. 12, a nadto osobną białą flagę, zakładaną w czasie pełnienia służby, z godłem ministerstwa, w dyspozycji którego statek się znajduje. Godła ministerstw względnie poszczególnych ich działów ustanawia Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra, przedstawiony w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 14. Flagą statków handlowych żeglugi śródlądowej jest płachta o barwach państwowych, Stosunek szerokości do długości chorągwi wynosi 5:8,

Tytuł IV.

Pieczęcie.

Art. 15. Pieczęcią państwową jest tłoczona pieczęć okrągła średnicy 77 mm. z wyobrażeniem orła państwowego pośrodku na tle heraldycznym i napisem „Rzeczpospolita Polska” w otoku (wzór № 9).

Art. 16. Pieczęcią Prezydenta Rzeczypospolitej jest pieczęć okrągła średnicy 62 mm. z wyobrażeniem orła państwowego pośrodku i napisem „Prezydent Rzeczypospolitej” w otoku.

Art. 17. Pieczęcią urzędową Marszałków Sejmu i Senatu jest pieczęć okrągła średnicy 50 mm. z wyobrażeniem orła państwowego pośrodku i napisem „Marszałek Sejmu” względnie „Marszałek Senatu” w otoku.

Art. 18. Pieczęcią urzędową władz i urzędów oraz zakładów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych jest pieczęć okrągła z wyobrażeniem orła państwowego pośrodku i napisem, odpowiadającym nazwie danej władzy (urzędu, zakładu, instytucji, przedsiębiorstwa), w otoku.

Art. 19. Pieczęcią urzędową władz i urzędów samorządowych jest pieczęć owalna. W górnej części pieczęci znajduje się orzeł państwowy, poniżej którego umieszczony jest napis, odpowiadający nazwie danej władzy (urzędu, zakładu, instytucji).

Pieczęcie dla związków samorządu gospodarczego i zawodowego oraz innych korporacji publiczno-prawnych zatwierdza właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 20. Wyrób pieczęci z orłem państwowym zastrzega się wyłącznie mennicy państwowej. Wyjątki od tej zasady może ustanowić rozporządzenie wykonawcze Prezydenta Rzeczypospolitej.

Tytuł V.

Postanowienia karne.

Art. 21. Używanie przez osoby lub instytucje nieuprawnione 1) chorągwi Rzeczypospolitej (art. 1 lit. 2), 2) oznak władz (urzędów, zakładów, instytucji, przedsiębiorstw) państwowych i samorządowych oraz korporacji publiczno-prawnych (art. 3 i 4), 3) chorągwi i innych oznak wojskowych (art. 6 — 11), 4) bandery handlowej morskiej oraz flagi niewojennych statków państwowych (art. 12 i 13), 5) pieczęci urzędowych (art. 15 — 19) jest wzbronione.

Wzbronione jest używanie przez osoby i instytucje prywatne pieczęci z orłem państwowym. Używanie przez osoby i instytucje prywatne herbu państwowego, herbów wojewódzkich, jako też ich części składowych, dla celów handlowych jako też na blankietach i szyldach dozwolone jest tylko za osobnym zezwoleniem Ministra Spraw Wewnętrznych, udzielonym w porozumieniu z właściwymi ministrami w wy-

padkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie. Zezwolenie to wygasa w razie ukarania obdarzonego nim za czyny, przewidziane w art. 22, lub w razie cofnięcia zezwolenia. Cofnięcie zezwolenia zarządza Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi ministrami w razie powstania okoliczności, w których utrzymanie w mocy zezwolenia sprzeciwiałoby się interesowi państwowemu.

Zezwoleń na analogiczne używanie herbów miejskich udziela właściwa gmina miejska za zgodą wojewody, a jeśli chodzi o miasto stołeczne Warszawę — za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych. Zezwolenie to może być cofnięte na podstawie uchwały rady miejskiej, zatwierdzonej przez wojewodę, a jeśli chodzi o miasto stołeczne Warszawę — przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Wykroczenie przeciwko powyższym przepisom zachodzi także w razie używania znaków podobnych, jak wymienione w niniejszym artykule, o ile to może się stać źródłem pomyłki.

Winny wykroczenia przeciw powyższym zakazom ulega karze grzywny od 10 do 500 złotych lub karze aresztu do 3 miesięcy albo obu tym karom łącznie, o ile dany czyn nie stanowi przestępstwa, zagrożonego karą surowszą.

Właściwymi do orzekania są sądy powiatowe (pokoju). W województwach poznańskim, pomorskim i w górnośląskiej części województwa śląskiego w razie wymierzenia kary pozbawienia wolności ponad 6 tygodni orzeka się więzienie.

Art. 22. Winny używania herbu państwowego lub orła państwowego, chorągwi Rzeczypospolitej, chorągwi o barwach państwowych albo chorągwi i innych znaków wojskowych w sposób, uchybiający czci należnej Rzeczypospolitej Polskiej, albo winny umyślnego ich znieważenia ulegnie karze więzienia od jednego miesiąca do dwóch lat lub aresztu do sześciu tygodni, o ile dany czyn nie stanowi przestępstwa, zagrożonego karą surowszą.

Występek powyższy zachodzi także wówczas, jeśli czynu dopuszczono się względem znaków, mogących robić wrażenie herbu państwowego, orła państwowego lub chorągwi i znaków, wymienionych w ustępie pierwszym.

Właściwymi do orzekania są sądy okręgowe. W okręgach sądów apelacyjnych we Lwowie i w Krakowie i sądu okręgowego w Cieszynie zamiast kary więzienia orzeka się karę ścisłego aresztu.

Art. 23. Winny naruszenia przepisów, wydanych na podstawie art. 24, a dotyczących wyrobu pieczęci oraz nadzoru nad ich wyrobem, ulegnie karze grzywny od 50 do 500 złotych albo aresztu od tygodnia do sześciu miesięcy albo obu tym karom łącznie, o ile dany czyn nie stanowi przestępstwa zagrożonego karą surowszą.

Właściwymi do orzekania są sądy powiatowe (pokoju).

Tytuł VI.

Postanowienia końcowe.

Art. 24. Szczegółowe przepisy w sprawach unormowanych niniejszym rozporządzeniem, nie wyłączają

jąc przepisów, dotyczących pieczęci poszczególnych władz (urzędów, zakładów, instytucji, przedsiębiorstw, korporacji), ich używania, wyrobu oraz nadzoru nad ich wyrobem ustanowione będą w rozporządzeniu wykonawczem Prezydenta Rzeczypospolitej.

Rozporządzenie to może również postanowić, że oznaki i pieczęcie poszczególnych korporacji publiczno-prawnych nie będą podlegały przepisom niniejszego rozporządzenia.

Art. 25. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Art. 26. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 3 miesiące po ogłoszeniu.

Równocześnie tracą moc obowiązującą ustawa z dnia 1 sierpnia 1919 r. o godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. № 69, poz. 416) oraz wszystkie na jej podstawie wydane rozporządzenia. Obowiązujące przepisy, w myśl których napisy w pieczęciach urzędowych powinny zawierać imię i nazwisko pieczętującego, pozostają w mocy.

Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą ważność zezwolenia, wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych, względnie w innej drodze uzyskane uprawnienia na używanie przez osoby i instytucje prywatne godeł, chorągwi, bander oraz pieczęci z orłem państwowym.

W czasie przejściowym, kończącym się w 2 lata po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, władze (urzędy, zakłady, instytucje, przedsiębiorstwa, korporacje) publiczne mogą używać dotychczasowych pieczęci, oznak i flag.

Chorągwie i sztandary oddziałów wojskowych (art. 7 i 8), nadane im przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, jak również wizerunki orła państwowego w orderach i odznaczeniach, ustanowionych przed jego wejściem w życie, nie ulegają zmianie.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

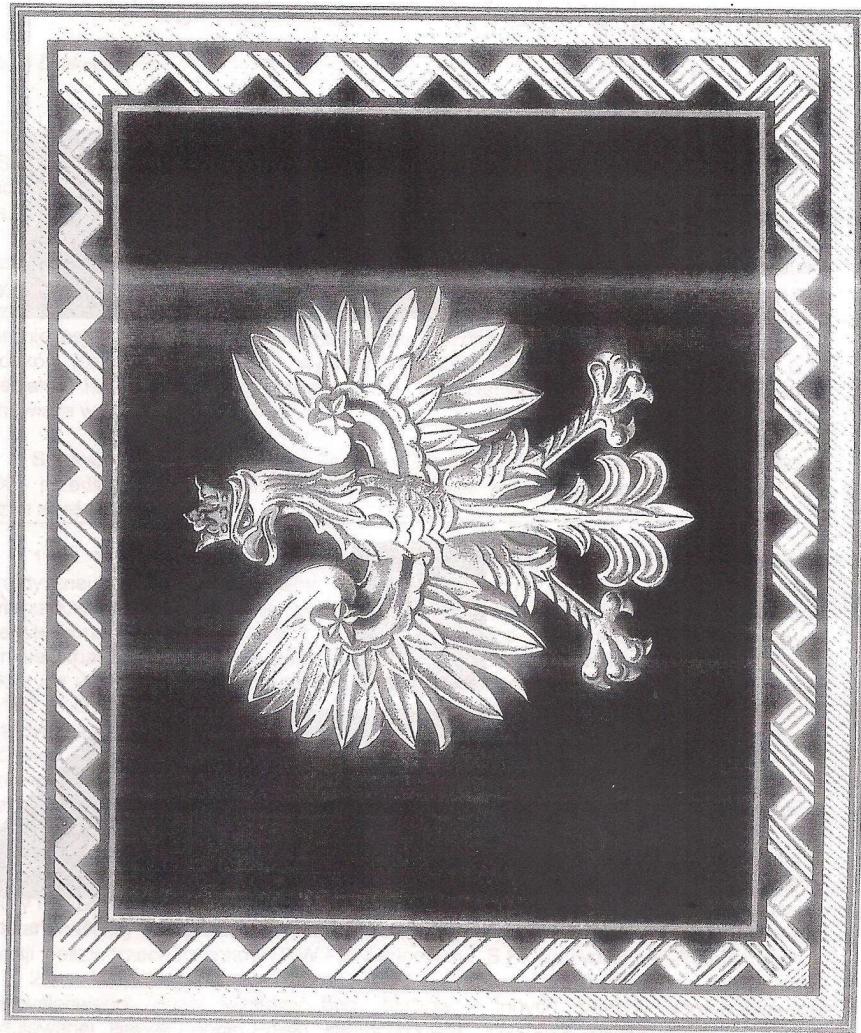
Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*

Wzór Nr. 1.

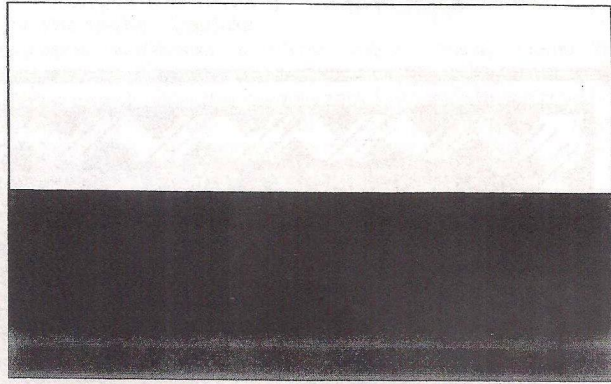

Wizer. Nr. 2.

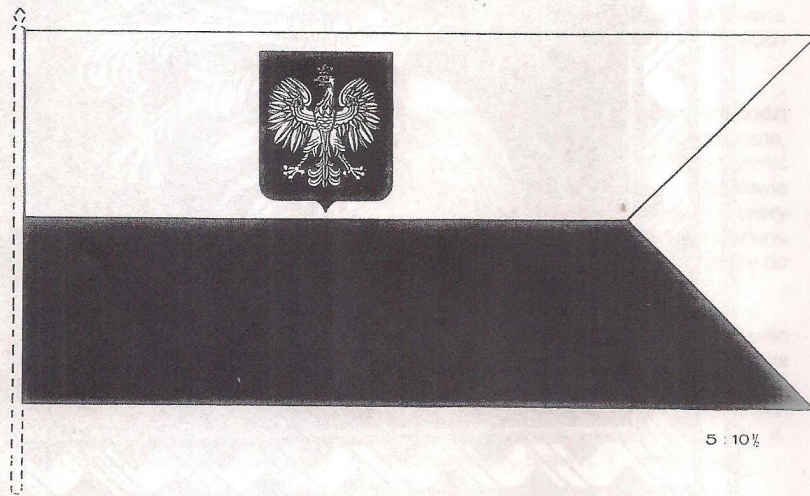
F. C.

Wzór Nr. 3.

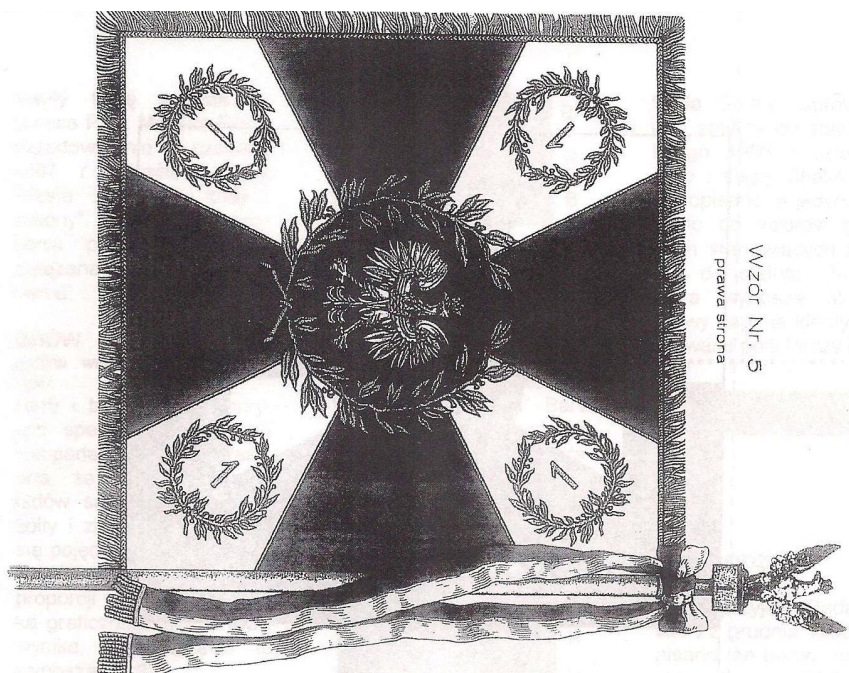
5 : 8

Wzór Nr. 4.

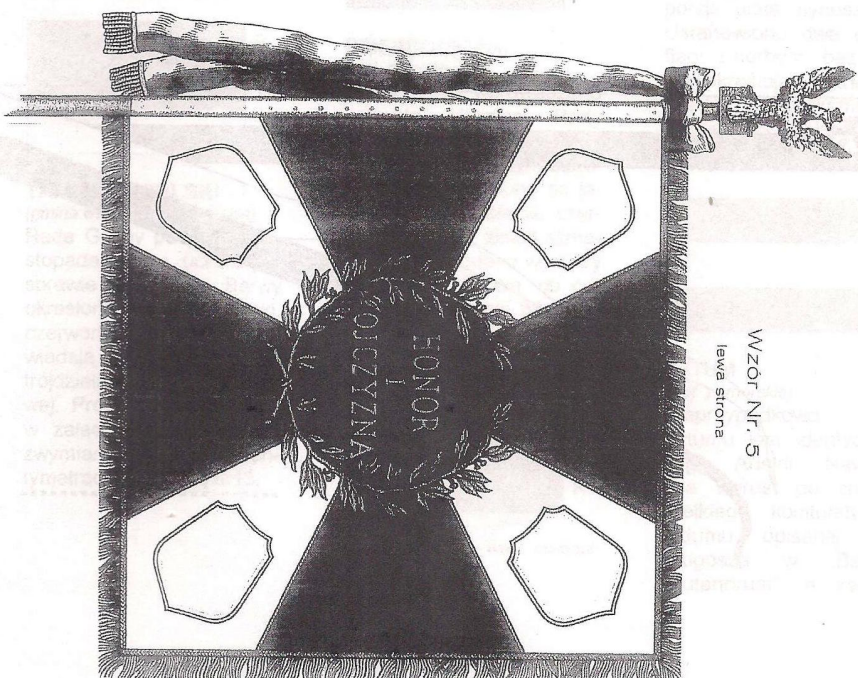

5 : 10½

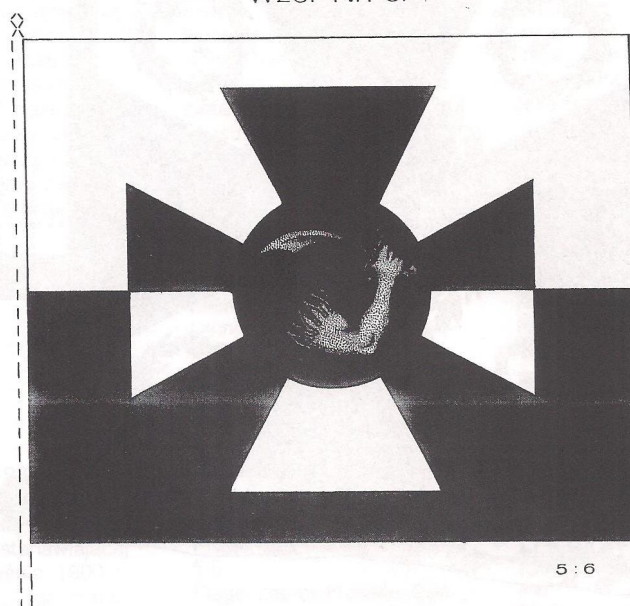
Wzór Nr. 5
prawa strona

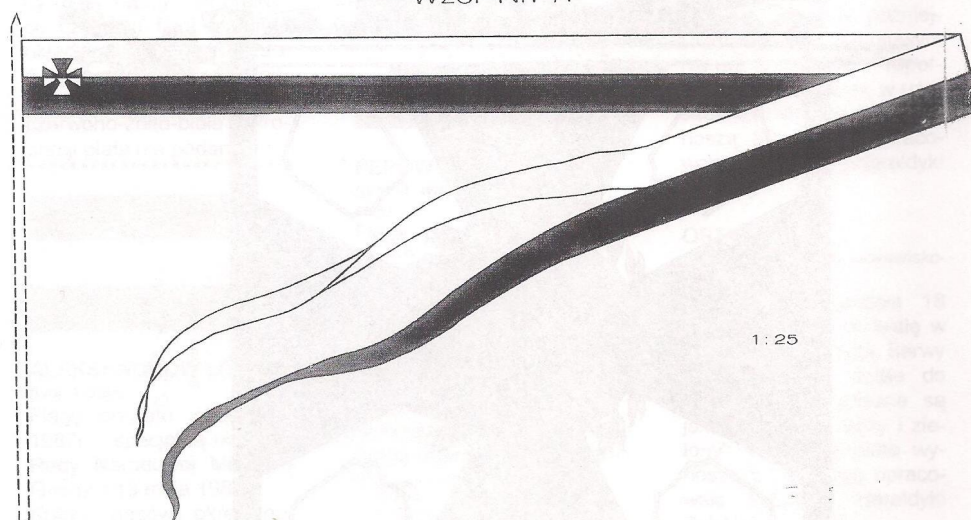
Wzór Nr. 5
lewa strona

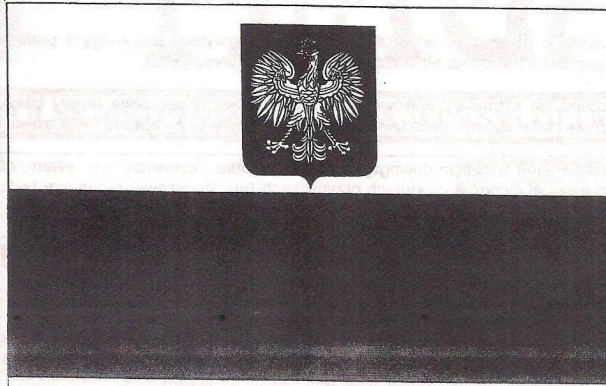
Wzór Nr. 6.

Wzór Nr. 7.

Wzór Nr. 8.

5:8

Wzór Nr. 9.

- Senat amerykański po raz kolejny odrzucił poprawkę do konstytucji zabraniającą profanacji flagi państwowej. Uznano, że taka poprawka naruszałaby konstytucyjną wolność wypowiedzi.
- Polonicum: Szwedzkie sztandary pułkowe mają przy górnym skraju pata nazwy bitew, w których pułk brał udział. Na sztandarze pułku södermenlandzkiego ze Strågnäs listę bitew otwiera „Warszawa 1656”.
- Drużynę piłkarską Pogoni Szczecin dopinguje wielka maskotka - czerwony gryf. Warto, aby inne drużyny miały takie heraldyczne maskotki, choć w niektórych przypadkach (np. Warszawy) mogą one budzić sprzeciw obrońców moralności.
- Międzynarodowy Czerwony Krzyż zastanawia się nad wprowadzeniem nowego symbolu - czerwonego rombu, który byłby używany zamiast dotychczasowych, gdy te budzą sprzeciw fundamentalistów z innych religii.
- Zbigniew Pakalski, długoletni prominentny budowniczy Warszawy, piewca wielkiej płyty i blokowisk w swej wizji Warszawy XXI wieku („Warszawa moich marzeń: 1996-2096”) proponuje ustawienie na skrzyżowaniu Osi Saskiej z ulicą Marszałkowską 70-metrowego masztu z olbrzymią flagą państwową. Pomysł wart zastanowienia.
- Krzysztof Jabłonka, członek PTW, zaproponował „odsowietyzowanie” licznych w naszym kraju cmentarzy żołnierzy radzieckich poprzez umieszczenie na nich masztów z flagami narodów, z których pochodzili polegli.
- Gmina Sabnie w powiecie sokołowskim (woj. Mazowieckie) zorganizowała w dniu 7 maja 2000 r. festyn z okazji przyjęcia herbu i flagi. Brawo! Herb (zapewne projektu A. Kulikowskiego) nie budzi zastrzeżeń, natomiast flaga jest niezbyt interesująca.
- W Biuletynie Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, nr 20 z marca 2000, ukazało się sprawozdanie z I Krakowskiego Kolokwium Heraldycznego poświęconego heraldyce i weksylologii samorządowej. Niektóre ogłoszone tam tezy wydają się dyskusyjne, warto więc się nad nimi zastanowić w PTW lub na łamach „Flagi”. „Flażka” za niezbyt trafione uważa propozycje ujednolicania flag w obrębie województw, jak i różnicowanie ich budowy lub proporcji dla poszczególnych szczebli samorządowych. Interesująca natomiast wydaje się propozycja wprowadzenia szarf w barwach herbów i/lub flag dla radnych i prominentów. Nie do przyjęcia wydaje się odrzucanie a priori symboliki obcej, szczególnie na terenach, które nigdy nie należały do Polski lub były z nią związane efemerycznie (Prusy, Pomorze).
- Zasady używania flagi państwowej z herbem są dość dokładnie określone ustawowo. Niestety wielu ludziom wydaje się, że taka flaga jest dostojniejsza od zwykłej białoczerwonej stąd mnożą się wypadki jej niewłaściwego stosowania. Być może trzeba rozszerzyć zakres jej używania, np. uznając ją za flagę służbową instytucji państwowych i flagę wojenną, ale dopóki tak się nie stanie „Flażka” będzie tropić i wytykać przykłady niezgodnego z ustawą jej wykorzystywania. A oto kolejne:
 Sztab Generalny W.P. - na maszcie przed budynkiem. Gabinet Szefa Obrony Cywilnej.
 Pogrzeby dowódcy BCh gen. F. Kamińskiego i premiera S. Mikołajczyka - przykrywała trumnę.
- Z pólek księgarskich:
 - A. Klein, Nicholas Secunda, K. Czernielewski, *Banderia apud Grunwald I. Chorągwie polskie pod Grunwaldem*, wydawnictwo Aleksander.
 - F. Foster, *Twierdza Przemyśl*, wydawnictwo Bellona - między innymi sztandary przemyskich jednostek wojskowych, dawniej i dziś.
 - H. Smaczny, *Polska zbrojna 1919-1939*, wydawnictwo Rynarfoto.
 - R. Żukowski, *Rycerstwo polskie X-XV w.*, wydawnictwo Wolumen.
 - Islam Musa Czächerowski - kilka pozycji na temat współczesnych odznak wojskowych, polskich i litewskich.
- Włochy (warszawskie) ogłosiły konkurs na logo gminy. Wygrał go ... herb: tarcza, udostojniona koroną królewską, z komiksowym rysunkiem i nazwą gminy (błędna). Co za szczęście, że powstała Komisja Heraldyczna, dzięki której takie potworki heraldyczne nie uzyskują urzędowej akceptacji. W tym wypadku jest to wg władz tylko logo, jednak kształt wskazuje na coś innego. Jeśli jest to próba ominięcia obowiązujących przepisów ustawowych to nieudana. Zgodnie z ustawą Komisja ma opiniować nie tylko herby i flagi ale również wszelkiego rodzaju emblematy jednostek samorządowych.